

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ และพยายามร่วมมือกันต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด จึงได้มีการประกาศให้วันที่ 26 มิถุนายน ของทุกปีเป็น “วันต่อต้านยาเสพติด” เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติด ปัญหาเสพติดไม่ใช่ปัญหาของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนในวงกว้าง และเป็นเหตุผลที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน การแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่ใช่หน้าที่ของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกัน (ปัญหายาเสพติด, 2555)

ในประเทศไทย เกี่ยวกับมุมมองของแต่ละคนต่อยาเสพติดก็จะแตกต่างกันไป มุมมองของแพทย์หรือผู้ให้การรักษาก็อาจจะมองว่าผู้เสพเป็นคนไข้ นักสังคมก็จะมองว่าผู้ขายคือผู้หลงผิด แต่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากยาเสพติด ก็จะมองว่าผู้ผลิตเป็นผู้มีบุญคุณ (ปรีดา พัฒนถาบุตร, 2546 : 17)

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญ โดยมีนโยบายเร่งด่วนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด คือเร่งรัดปราบปรามผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด โดยยังคงยึดหลักการ “ผู้เสพ” คือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษา ส่วน “ผู้ค้า” คือผู้ที่ต้องได้รับโทษตามกระบวนการยุติธรรม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับมาตรการปราบปรามและใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม ต่อมารัฐบาลปัจจุบันได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 155/ 2554 เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 154/ 2554 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2554 เรื่อง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กำหนดเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการเอาชนะยาเสพติดให้ทุกภาคส่วนในสังคมผนึกกำลังความสามัคคีของคนในชาติ ร่วมแรงร่วมใจกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว รวมทั้งเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในการเอาชนะยาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมและการกระทำความผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ได้เพิ่มสูงขึ้นทั้งในด้านปริมาณและความรุนแรง เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญซึ่งได้ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในหลายๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาประเทศที่ต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่เป็นแรงงานส่วนหนึ่งไปเพราะต้องถูกจับกุมคุมขัง ดังจะเห็นได้จากสถิติการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ สำรวจ ณ เดือนมกราคม 2552 สูงถึง 114,248 คดี ได้ผู้ต้องหา 122,303 คน โดยมีปริมาณของกลางที่ยึดได้เป็นยาบ้า และยาไอซ์เป็นจำนวนมาก การมีผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นจำนวนมากเป็นภาระให้แก่รัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณมาเลี้ยงดูผู้ต้องขังเหล่านี้ นอกจากนี้ยังทำให้กรมราชทัณฑ์ตกอยู่ในภาวะวิกฤติ ผู้ต้องขังเป็นจำนวนมากเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี เป็นผู้ด้อยโอกาสและมีฐานะยากจน ทำให้เกิดปัญหาทั้งกับตัวผู้ต้องหาเองและเรือนจำ/ทัณฑสถานต่างๆ ได้แก่ ปัญหาการไม่มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย การอยู่อย่างแออัดยัดเยียด การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขัง การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง การขาดงบประมาณและการขาดกำลังเจ้าหน้าที่ ปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน ปัญหาชีวิตอนามัย การจัดการกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในเรือนจำ การแพร่กระจายของโรคติดต่อ การทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง (ปัญหาเรือนจำ, 2555)

พื้นที่ภาคเหนือของไทย มีสภาพเป็นพื้นที่สูง เป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้งและเผ่าอื่นๆอีกหลายเผ่าซึ่งมีวิถีชีวิตเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาตลอด ปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงยังเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับปัญหาอื่นๆอีกหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาความมั่นคงภายในประเทศ ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า ต้นน้ำลำธารอันเกิดจากการทำไร่ฝิ่นและไร่เลื่อนลอย ปัญหาการเพิ่มของประชากรและการพัฒนาของคุณภาพชีวิตของราษฎรบนพื้นที่สูง และยังเกี่ยวโยงกับปัญหาการเมืองในภูมิภาค เนื่องจากแหล่งผลิตอยู่ในเขตติดต่อกับพื้นที่หลายประเทศและกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดเป็นชนกลุ่มน้อย (วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล, 2536)

เดิมชาวไทยภูเขาเผ่าม้งปลูกฝิ่นเป็นพืชเศรษฐกิจ ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวงได้เข้าดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนตั้งแต่ปี 2512 ในปี 2527 สภาพปัญหาได้เปลี่ยนจากฝิ่นเป็นเฮโรอีน (มูลนิธิโครงการหลวง, 2537) กลางปี 2539 สภาพยาเสพติดในชุมชนชาวเขาเผ่าม้งได้เปลี่ยนเป็นยาบ้า ทั้งการแพร่ระบาดเนื่องจากในขณะนั้นราคาของฝิ่นและเฮโรอีนมีราคาสูง (มูลนิธิโครงการหลวง, 2541) สถานการณ์ดังกล่าวทำให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงห่วงใย ดังปรากฏจากพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถพระราชทานแก่คณะบุคคลที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2554 ณ ศาลาศิติศาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อ

วันที่ 11 สิงหาคม 2554 ว่า “...เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ข้าพเจ้าอยากขอความร่วมมืออย่างจริงจังจากรัฐบาลและคนไทยทั้งชาติ นั่นคือ การแก้ปัญหายาเสพติดที่บ่อนทำลายสังคมไทยมาหลายสิบปีและนับวันแต่จะรุนแรงขึ้นสมัยก่อนชาวเขาเคยปลูกฝิ่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอุทิศส่้าหาบเหงื่อต่างน้ำ ตั้งโครงการหลวงขึ้นมาแก้ไขชวนชาวเขาให้หันมาปลูกพืชเมืองหนาวแทน จนขณะนี้ พวกเขาเลิกปลูกฝิ่นไปแล้วพืชเมืองหนาวทำรายได้ดีกว่ามาก ข้าพเจ้าก็คิดว่าเราจะเบาใจเรื่องยาเสพติดไปได้ ที่ไหนได้ กลับมีผู้ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านของยาเสพติดและยังมีผู้ลักลอบผลิตอีกด้วย โดยเฉพาะชนิดที่แพร่ได้เร็วยิ่งกว่าเชื้อโรค คือ ยาบ้า เพราะสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้าหาได้ง่าย ผลก็คือ คนไทยตกเป็นทาสยาบ้าแล้ว ล้าน ๆ คน ข้าพเจ้าไม่สบายใจเลยที่มีข่าวว่า ยาบ้ามีขายทุกตรอกซอกซอย แม้กระทั่งในโรงเรียน หรือ ในวัด ผู้ผลิตยาเสพติดและผู้ขายกำลังทำตนเป็นฆาตกรฆ่าลูกหลานไทยอย่างเลือดเย็น น่ากลัวเหลือเกิน...”

จังหวัดตากมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ ยาวประมาณ 540 กิโลเมตร (ประวัติอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, 2555) แม้จะมีการปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง แต่สถานการณ์ด้านยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดตากก็ยังคงมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรง ดังจะเห็นได้จากสถิติการจับกุมผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏในเดือน ธันวาคม 2554 ว่าสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ จำนวน 123 คน เป็น 120 คดี (รายงานการประชุมคณะเฝ้าระวังปัญหาเสพติดจังหวัดตาก, 2555 : 14)

ในส่วนของพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของชาวไทยภูเขาเผ่าม้งนั้น ปัจจุบันชาวไทยภูเขาเผ่าม้งเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด การลำเลียง รวมทั้งขบวนการผลิตยาเสพติดมากขึ้น จะเห็นได้จากสถิติการจับกุมชาวเขาเผ่าต่างๆ ในคดีที่สำคัญสูงขึ้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ (2545:1) ระบุว่าชาวไทยภูเขาเผ่าม้งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดถูกจับกุมดำเนินคดีมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถูกวิสามัญฆาตกรรมก็มีไม่น้อย และหายสาบสูญไม่น้อยเช่นกัน ทำให้เห็นว่ากลุ่มชาวไทยภูเขาเผ่าม้งได้มีการประสานงานกับเครือข่ายการค้ายาเสพติดกับกลุ่มว่าบริเวณชายแดนไทย-พม่า รวมทั้งไทย-ลาว ทำให้เป็นเครือข่ายค้าอย่างไม่จำกัดปริมาณ และขบวนการส่วนหนึ่งอยู่ในเขตจังหวัดตากการทำงานเป็นเครือข่ายเช่นนี้ทำให้ชาวไทยภูเขาเผ่าม้งมีขบวนการเรียนรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทำให้ยากต่อการปราบปรามของทางราชการมากยิ่งขึ้น (ยงยุทธ สืบพายาท, 2545 : 1)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพลเมืองชาวไทยภูเขาเผ่าม้งคนหนึ่ง ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาการค้ายาเสพติดของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของชาวไทยภูเขาเผ่าม้งว่ามีปัจจัยใดเป็นปัจจัยสำคัญ และจะมีวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทยผ่านทางชาวไทยภูเขาเผ่าม้งอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามการค้ายาเสพติดในหมู่ชาวไทยภูเขาเผ่าม้งสำหรับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง เรือนจำกลางตาก
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทยผ่านทางชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ หนี้สิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดครอบครัว ศาสนา สถานภาพ ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านความท้าทาย ปัจจัยด้านแรงกดดันทางครอบครัว ปัจจัยด้านปัญหาทางกฎหมาย ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านอาชีพ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านความกลัว มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยจากผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้งในเรือนจำกลางตาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง เรือนจำกลางตาก
2. ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งหาวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทยผ่านชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้งคดียาเสพติดที่ถูกคุมขังอยู่เรือนจำกลางตากจำนวน 197 คน แยกเป็นผู้ค้ารายย่อย จำนวน 50 คน ผู้ค้ารายสำคัญ จำนวน 40 คน และผู้ค้าเสพยาเสพติด จำนวน 42 คน (จากฐานข้อมูลเรือนจำกลางตาก ณ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2556)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะประเภทของการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 197 คน โดยผู้วิจัยจะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1987) แล้วได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน ซึ่งแยกตามประเภท ได้ดังนี้

1.1 ผู้ค้ารายย่อย	จำนวน 50 คน
1.2 ผู้ค้ารายสำคัญ	จำนวน 40 คน
1.3 ผู้ค้าเสพยาเสพติด	จำนวน 42 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ผู้วิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งแยกตามประเภทได้ ดังนี้

2.1 ผู้ค้ารายย่อย	จำนวน 5 คน
2.2 ผู้ค้ารายสำคัญ	จำนวน 5 คน
2.3 ผู้ค้าเสพยาเสพติด	จำนวน 5 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ

1. การศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง เรือนจำกลางตาก ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การค้าขายเสพติดได้แก่

- 1.1.1 เพศ
- 1.1.2 อายุ
- 1.1.3 การศึกษา
- 1.1.4 อาชีพ
- 1.1.5 รายได้
- 1.1.6 หนี้สิน
- 1.1.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- 1.1.8 ขนาดครอบครัว
- 1.1.9 ศาสนา
- 1.1.10 สถานภาพ
- 1.1.11 ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ
- 1.1.12. ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ
- 1.1.13 ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข
- 1.1.14 ปัจจัยด้านกายภาพ
- 1.1.15 ปัจจัยด้านความท้าทาย
- 1.1.16 ปัจจัยด้านแรงกดดันทางครอบครัว
- 1.1.17 ปัจจัยด้านปัญหาทางกฎหมาย
- 1.1.18 ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ
- 1.1.19 ปัจจัยด้านอาชีพ
- 1.1.20 ปัจจัยด้านสังคม
- 1.1.21 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
- 1.1.22 ปัจจัยด้านความกลัว

1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ พฤติกรรมการค้าขายเสพติด ได้แก่

- 1.2.1 ผู้ค้ารายย่อย
- 1.2.2 ผู้ค้ารายสำคัญ
- 1.2.3 ผู้ค้าเสพติด

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาในการวิจัย คือ ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด หมายถึง สาเหตุที่นำไปสู่การกระทำ ความผิดค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง หมายถึง ชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติเดียวกันที่เรียกตัวเองว่าม้ง มี วัฒนธรรม ประเพณี การแต่งกาย ภาษาพูด ภาษาเขียนของตนเอง โดยปกติอาศัยอยู่กระจัดกระจายตามภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะหมายถึงเฉพาะที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางตาก

เรือนจำกลางตาก หมายถึง เรือนจำภายใต้สังกัดของกรมราชทัณฑ์ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ จังหวัดตาก เลขที่ 18 หมู่ 9 ตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก มีหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นคนฝาก ผู้ต้องขังระหว่างสอบสวนและพิจารณาคดี ในเขตอำนาจศาลที่เรือนจำตั้งอยู่ นักโทษเด็ดขาด ซึ่งอยู่ในอำนาจการควบคุมตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ผู้ต้องขัง หมายถึง บุคคลที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำ ได้แก่ นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก แต่ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง บุคคลที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำกลางตากทั้งเพศชาย และเพศหญิงที่เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้งคดียาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมี ซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ยาเสพติดประเภท 1 ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือพิเศษและสามารถบอกได้ว่า “มี” หรือ “ไม่มี” เช่น ความคิด ความรู้สึก ความสนใจ เป็นต้นซึ่งหากพิจารณาแยกกระบวนการออกเป็นส่วนๆจะพบว่า ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ส่วนการแสดงออก หรือกิริยาท่าทาง (Acting)
2. ส่วนการคิดที่เกี่ยวกับกิริยานั้น (Thinking)
3. ส่วนความรู้สึกที่มีอยู่ในขณะนั้น (Feeling)

เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่แสดงให้รู้ว่าชายหรือหญิง โดยการเกิด
 อายุ หมายถึง ช่วงเวลานับตั้งแต่เกิดหรือมีมาจนถึงเวลาที่กล่าวถึง
 การศึกษา หมายถึง การเล่าเรียน ฟึ่กฝน และอบรม
 อาชีพ หมายถึง การทำมาหากิน หรืองานที่ทำประจำเพื่อเลี้ยงชีพ
 ปัญหาความต้องการการยอมรับ หมายถึง การได้รับความยกย่องนับถือจากบุคคลอื่น
 ปัญหาด้านสภาพจิตใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกทางอารมณ์
 สภาพปัญหาทางอบายมุข หมายถึง ปัญหาแห่งความพินาศ เช่น การพนัน การเที่ยว
 กลางคืน การดื่มสุรา เป็นต้น

ปัญหาทางกายภาพ หมายถึง ความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ หรือเติบโตมาใน
 ครอบครัว สภาพแวดล้อม สังคมที่ไม่ดี

ปัญหาความท้าทาย หมายถึง ความอยากทดลองความรู้ ความสามารถ

ปัญหาแรงกดดันทางครอบครัว หมายถึง ปัญหาความจำเป็นทางครอบครัว เช่น
 ต้องการเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว แต่ไม่สามารถหาได้ เป็นต้น

ปัญหาด้านกฎหมาย หมายถึง ข้อขัดข้องทางสถาบันที่ผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น
 หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือ

ปัญหาความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลดีหรือผลเสียของสิ่งที่ทำไปด้วย
 ความเอาใจใส่ให้ลุล่วงไปด้วยดี

ปัญหาด้านสังคม หมายถึง วงการหรือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม
 พบปะสังสรรค์

ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่แวดล้อมทั้งหมดทั้งสิ่งที่มีชีวิต และไม่มี
 ชีวิต ทั้งที่เป็นปรากฏการณ์ เหตุการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงระยะเวลาตลอดจน
 กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ

ปัญหาด้านความกลัว หมายถึง ความรู้สึกหวาดพรั่นพรึงว่าจะมีอันตรายต่อชีวิตและ
 ทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น

การศึกษาต่ำ หมายถึง การไม่ได้รับการศึกษาหรือได้รับการศึกษาไม่เกินชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาสูง หมายถึง การได้รับการศึกษาตั้งแต่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/
 ปวช. ขึ้นไป

ความไม่เสมอภาค หมายถึง ไม่มีความเท่าเทียมกันทางสังคม เช่น ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ หรือการเข้าถึงการใช้ทรัพยากร เป็นต้น

การถูกเอารัดเอาเปรียบทางสังคม หมายถึง การถูกคนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ พยายามดึงผลประโยชน์ไปมากกว่า

การขาดโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต หมายถึง การขาดช่องทางที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายของชีวิต

ค่าครองชีพสูง หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตสูงขึ้น

อาชีพไม่แน่นอน หมายถึง การว่างงาน หรืออาชีพรับจ้างทั่วไป

ผู้ค้ารายย่อย หมายถึง ผู้ต้องขังยาเสพติดที่มีพฤติกรรมในการจำหน่ายยาบ้าให้กับลูกค้าครั้งละไม่เกิน 200 เม็ด

ผู้ค้ารายสำคัญ หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมค้ายาเสพติดรายใหญ่ ซึ่งมีพฤติกรรมดังนี้

1. เป็นตัวการสำคัญ/เป็นผู้จำหน่ายจริง มีใช้ผู้รับขน หรือลำเลียงยาเสพติด
2. มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
3. มีลักษณะเข้าข่ายที่เป็นผู้มีอิทธิพล
4. มีการดำเนินการในลักษณะเป็นเครือข่าย
5. มีประวัติการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซ้ำ
6. มีพฤติกรรมจำหน่ายเฮโรอีน
7. มีพฤติกรรมจำหน่ายยาไอซ์
8. มีพฤติกรรมจำหน่ายยาอี
9. มีพฤติกรรมจำหน่ายยาบ้า เกินกว่า 200 เม็ดขึ้นไป

ผู้ลำเลียงยาเสพติด หมายถึง ผู้ขนถ่ายยาเสพติดจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อสนเทศที่ได้จะนำไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นข้อมูลทางเลือกในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาวไทยภูเขาเผ่าม้งต่อไป